

PROGESTERON GORMON HOSIL BO'LISHI, ORGANIZMDAGI VAZIFALARI.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

MUXTAROVA FOTIMA MUXAMMADIYEVNA

Annatatsiya : Ayollarda progesteron hayz ko'rishni qo'llab-quvvatlaydi va homiladorlikning dastlabki bosqichlarini saqlab qolishga yordam beradi. Juda kam progesteron homiladorlik bilan asoratlarni keltirib chiqarishi yoki menopauzaga o'xshash yon ta'sirlarni keltirib chiqarishi mumkin.

Abstract: In women, progesterone supports menstruation and helps maintain the early stages of pregnancy. Too little progesterone can cause complications with pregnancy or cause menopause-like side effects.

Аннотация: У женщин прогестерон поддерживает менструацию и помогает поддерживать ранние стадии беременности. Слишком низкий уровень прогестерона может вызвать осложнения при беременности или вызвать побочные эффекты, похожие на менопаузу.

Kirish. Progesteron - bu reproduktiv tizimingizda muhim rol o'ynaydigan gormon. Gormonlar tanangizga qanday ishlash kerakligini aytadigan kimyoviy xabarchilardir. Ayollarda progesteron hayz ko'rishni qo'llab-quvvatlaydi va homiladorlikning dastlabki bosqichlarini saqlab qolishga yordam beradi.

Asosiy qism . Progesteronning asosiy vazifasi endometriumni (bachadon shilliq qavatini) urug'lantirilgan tuxumni implantatsiya qilish va o'stirish uchun tayyorlashdir. Agar homiladorlik sodir bo'lmasa, endometrium sizning hayz davrida to'kiladi. Agar kontsepsiya yuzaga kelsa, progesteron homiladorlikni qo'llab-quvvatlash uchun ko'payadi. Ovulyatsiya (tuxumdoningiz tuxumni

chiqarganda) odamning hayz davrining o'rtalarida sodir bo'ladi. Sariq tanasi bo'sh tuxum follikulasidan hosil bo'lib, progesteron ishlab chiqarishni boshlaydi. Sizning sariq tanangiz homiladorlikning boshlanishini qo'llab-quvvatlashga yordam beradigan vaqtinchalik bez bo'lib, agar kontsepsiya ushbu tsikl davomida sodir bo'lsa. Progesteron bachadon shilliq qavatini qalinlashtiradi va urug'lantirilgan tuxumni joylashtirish uchun qulay muhit yaratadi.

Agar ushbu tsikl davomida tuxum urug'lantirilmasa (siz homilador bo'lmasangiz), korpus luteum parchalanadi, bu esa progesteron darajasini pasaytiradi. Progesteron darajasining pasayishi bachadon shilliq qavatining ingichkalashi va parchalanishini anglatadi, bu sizning hayz davrining boshlanishiga olib keladi.

Agar tuxum sperma tomonidan urug'lantirilsa va kontsepsiya sodir bo'lsa, korpus luteum parchalanmaydi va ko'proq progesteron ishlab chiqarishni davom ettiradi. Sizning bachadon shilliq qavati qalin va qon tomirlariga boy bo'lib, urug'lantirilgan tuxumni (hozir embrion) oziq moddalar bilan ta'minlaydi. Plasenta shakllangandan so'ng, u progesteron ishlab chiqarishni o'z zimmasiga oladi.

Homiladorlik paytida progesteron darajasi har trimestrda ko'tarilib, uchinchi trimestrda (homiladorlikning 28-40 haftalari) eng yuqori darajaga etadi. Progesteron darajasi menopauzadan oldingi yillarda, ovulyatsiya to'xtaganda pasayadi.

Progesteron homiladorlikni qo'llab-quvvatlashda juda muhim, chunki u bachadon shilliq qavatini qalinlashtiradi. Qalin bachadon shilliq qavati urug'langan tuxumning embrionga, keyin esa homilaga aylanishiga yordam beradi. Homiladorlik paytida progesteron darajasi o'sishda davom etadi. Yuqori progesteron darajasi homiladorlik paytida tanangizning ovulyatsiyasini oldini oladi. Shuningdek, u bachadon qisqarishini bostiradi, bu esa erta tug'ilishdan qochishga yordam beradi. Nihoyat, progesteron ko'kraklaringizni emizishga

tayyorlashga yordam beradi. Progesteron homiladorlikning dastlabki bosqichlarini saqlab qolishda juda muhim bo'lganligi sababli, past progesteron darajasi homilador bo'lishingizni qiyinlashtirishi va tushish xavfini oshirishi mumkin. Progesteron bir nechta funktsiyalarni bajaradi, jumladan:

- Implantatsiya uchun bachadon shilliq qavatini qalinlashtirish.
- Hayz paytida qon ketishini tartibga solish.
- Kontsepsiya paydo bo'lgandan keyin homiladorlikni qo'llab-quvvatlash.
- Kayfiyatingizni yaxshilashga yordam beradi.
- Qalqonsimon bez funktsiyasini qo'llab-quvvatlash.
- Laktatsiyani qo'llab-quvvatlash.

Korpus luteum deb ataladigan bez progesteron ishlab chiqaradi. Sizning sariq tanangiz ovulyatsiyadan keyin rivojlanadigan vaqtinchalik bezdir (tuxumdoningizdan tuxum chiqaradi). U homiladorlikni qo'llab-quvvatlash uchun kontsepsiya va urug'lantirilgandan keyin progesteron darajasini saqlab turish uchun javobgardir. Sizning buyrak usti bezlari va platsenta ham progesteron ishlab chiqaradi.

Progestin - progesteronning sun'iy (sintetik) shakli. Olimlar progestinni laboratoriyada yaratdilar. Agar tanangiz progesteronni mustaqil ravishda ishlab chiqarmasa, shifokorlar undan foydalanadilar. Progestin tabletkalar, vaginal jellar, in'ektsiya va intrauterin vositalar (IUD) shaklida mavjud. Provayderingiz sizga progestin berishi mumkin:

- Tug'ilishni nazorat qilish.
- Gormonlarni almashtirish terapiyasi.
- Anormal vaginal qon ketish.
- Noto'g'ri hayz ko'rish.
- Saratonning ayrim turlarini davolash.

Progesteron va estrogen tanangizdagi gormonal sheriklarga o'xshaydi. Ular hayz ko'rish kabi ba'zi tana jarayonlarini tartibga solish uchun birgalikda ishlaydi. Agar sizda progesteron past bo'lsa, estrogen ustunlik qiladi va tanangizdagi jarayonlar tartibga solinmaydi. Bu sodir bo'lganda, siz quyidagilarni boshdan kechirishingiz mumkin:

- Noto'g'ri davrlar.
- Ko'krakning nozikligi.
- Depressiya yoki kayfiyat o'zgarishi.
- O't pufagi bilan bog'liq muammolar.
- Past libido.

Progesteron va estrogen ham menopauza belgilarini davolaydigan kombinatsiyalangan gormonlarni almashtirish terapiyasida (HRT) birgalikda ishlaydi. Ular homiladorlikning oldini olish uchun ma'lum og'iz kontratseptivlarida (tug'ilishni nazorat qilish tabletkalari) birgalikda ishlaydi.

Xulosa. Progesteron hayz ko'rish va homiladorlikda muhim rol o'ynaydi. Progesteron urug'lantirilgan tuxum, embrion va homilani qo'llab-quvvatlash uchun sog'lom bachadon shilliq qavatini yaratadi. Agar homiladorlik paytida progesteron darajasi juda past bo'lsa, bu qon ketish yoki abort kabi asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Provayderlar hayz ko'rish siklini tartibga solish, menopauza alomatlarini kamaytirish yoki tug'ilishni nazorat qilish uchun progesteron qo'shimchalarini buyurishi mumkin. Progesteron yoki uning tanangizdagi roli haqida savollaringiz bo'lsa, shifokoringiz bilan gaplashing.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Cable JK, Grider MH. Physiology, Progesterone (<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK558960/>). 2022 May 8. In: StatPearls

[Internet]. Treasure Island, FL: StatPearls Publishing; 2022 Jan-. Accessed 12/29/2022.

2. Endocrine Society. Reproductive Hormones
(<https://www.endocrine.org/patient-engagement/endocrine-library/hormones-and-endocrine-function/reproductive-hormones>). Accessed 12/29/2022.

3. Healthy Women. Low Progesterone Symptoms
(<https://www.healthywomen.org/your-health/low-progesterone-symptoms>).
Accessed 12/29/2022.